

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2912/2018
23.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Марија Китаровић, адвокат из ..., против туженог ДОО „ББ“ ..., са седиштем у ... и са местом обављања делатности у ..., кога заступа пуномоћник Горан Поповић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2242/17 од 20.08.2018. године, у седници већа одржаној дана 23.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2242/17 од 20.08.2018. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви странака за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2657/16 од 28.02.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и поништено је решење туженог о престанку радног односа због одласка у пензију број 1/22 од 29.09.2016. године, као незаконито, и обавезан је тужени да тужиљу врати на рад у року од осам дана од дана пријема пресуде. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име накнаде материјалне штете због неисплаћених зарада за период од 01.04.2016. године закључно са 30.09.2016. године исплати тужилји укупан износ од 295.932,00 динара и то за сваки месец износ од по 49.322,00 динара са законском затезном каматом на појединачне месечне износе опредељеном као у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да у корист тужиље обрачуна доприносе за пензијско о инвалидско осигурање за период од 01.04.2015. године закључно са 31.03.2016. године на износе основице коју представља месечни износ зараде од по 49.332,00 динара и исте уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање према стопи важећој на дан уплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да у корист тужиље на износе из става другог изреке обрачуна доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и исто уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.04.2016. године закључно са 30.09.2016. године, према стопи важећој на дан уплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужилји на име накнаде трошкова превоза за период од 01.04.2016. године закључно са

30.09.2016. године исплати укупан износ од 19.650,00 динара и то за сваки месец износ од по 3.275,00 динара са законском затезном каматом на појединачне месечне износе одређеном као у овом ставу изреке. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати на име накнаде трошкова парничног поступка износ од 44.250,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.02.2017. године као дана пресуђења па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2242/17 од 20.08.2018. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2657/16 од 28.02.2017. године. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован захтев туженог да се обавезе тужиља да му плати трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију туженог, у ком је тражила накнаду трошкова за састав одговора.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама овлашћења из члана 408. у вези члана 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13 - УС, 74/13 – УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да је ревизија дозвољена, али да није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге битне повреде поступка због којих се ревизија може изјавити, сходно члану 407. став 1. ЗПП. Битна повреда из члана 374. став 2. тачка 7. ЗПП не може бити ревизијски разлог, док битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП може бити разлог за изјављивање ревизије, али смо ако је учињена у поступку пред другостепеним судом, а ревизијом се указује на релативно битне повреде учињене у поступку пред првостепеним судом, што није дозвољено у ревизији. Такође, сходно одредби члана 407. став 2. ЗПП, ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. ЗПП, што у конкретном није случај, због чега ревизијски суд није ценио наводе којима се побија утврђено чињенично стање.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је дана 01.04.2004. године засновала радни однос код туженог по основу уговора о раду од 29.04.2004. године, на радном месту референта за плаћање. Анексом уговора о раду од 21.04.2009. године тужиља је распоређена на пословима шефа финансијске оперативе при РЈ ..., са утврђеним коефицијентом за обрачун плате у висини од 2,80. Решењем туженог од 29.09.2016. године, које је тужиљи уручено дана 03.10.2016. године, тужиљи је престао радни однос због навршених 61 годину живота и 37 година и седам месеци стажа осигурања, као законских услова за одлазак у старосну пензију. Међу парничним странкама је неспорно да тужиља није подносила писани захтев за престанак радног односа због одласка у старосну пензију, а да тужени није доносио анекс ради измене уговора о раду у делу који се односи на измену висине зараде, те да је тужиљи исплаћен део утврђене

отпремнине у износу од 30.000,00 динара дана 16.11.2016. године. Из радне књижице тужиле утврђено је да је у истој као дан престанка радног односа наведен датум 01.10.2016. године. За период април-децембар 2015. године и јануар-јун 2016. године тужилји није исплаћивана зарада и накнада трошкова за долазак и одлазак са рада. У обрачунским листама за наведени период стоји да је тужилји исплаћена нето зарада у износу од 49.322,00 динара без доприноса, што је наведено у свакој обрачунској листи у делу обавештења о разлозима због којих зарада није исплаћивана. Из садржине потврде туженог, која је без назначеног датума, следи да тужени није уплатио доприносе за обавезно социјално осигурање за тужилју у периоду од 01.04.2015. године до 30.06.2016. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, супротно наводима ревизије туженог, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су закључили да је тужилји незаконито престао радни однос због одласка у старосну пензију и када су, сходно томе, поништили спорно решење као незаконито, уз враћање тужиле на рад и обавезивање туженог да јој за период у коме је радила накнади штету у висини неисплаћених трошкова превоза и неисплаћене зараде, те да обрачуна и уплати у корист тужиле доприносе за пензијско и инавлидско осигурање на досуђене износе неисплаћене зараде у спорном периоду.

Наиме, један од начина престанка радног односа је и када запослени оствари услове за одлазак у старосну пензију, што је према одредби члана 175. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05,...113/17), када запослени наврши 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања. То су општи услови за престанак радног односа стицањем права на старосну пензију који су предвиђени и у члану 19. тачка 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ бр.34/03,...73/18), уз додатну могућност стицања овог права и када осигураник наврши 45 година стажа осигурања (тачка 2.). Међутим, изузетно од члана 19. тачка 1. овог закона, законодавац је предвидео да осигураник жена која наврши најмање 15 година стажа осигурања може стећи право на старосну пензију и ако кумулативно испуни један од услова у погледу година живота из члана 19а овог закона, где у тачки 2. прописано као услов да је у 2016. години навршила 61 годину живота.

У конкретном случају, тужилји је радни однос престао незаконито јер није испуњавала опште законске услове за одлазак у старосну пензију по сили закона. Тачно је да је тужилја испунила посебан услов у погледу година живота у 2016. години, предвиђен као изузетак у члану 19а Закона о пензијском и инвалидском осигурању, али су нижестепени судови правилно закључили да се тај основ не може применити у спорном радноправном односу јер није било личног захтева тужиле упућеног послодавцу за одлазак у старосну пензију по овим посебним условима. Наиме, како је у поступку неспорно утврђено да тужилја по навршетку 61 године живота у 2016. години није подносила надлежном фонду за пензијско и инвалидско осигурање захтев за остваривање права на старосну пензију по члану 19а Закона о пензијском и инвалидском осигурању, нити се обраћала послодавцу ради престанка радног односа због одласка у старосну пензију, правилно је становиште нижестепених судова да у таквој ситуацији тужени као послодавац није могао самоиницијативно донети решење о престанку радног односа тужилји због одласка у старосну пензију. Како је такво решење донето, исто је незаконито,

јер је условљено подношењем захтева тужиле као запослене, што је у конкретном случају изостало. Чињеница да је тужили по том решењу делимично исплаћена отпремина за одлазак у старосну пензију (али не у законом прописаној висини, већ у мањем износу) није од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари, јер је то потраживање које тужени може остварити накнадно од тужиле у другој парници, будући да у предметној парници није подносио компензациону противтужбу нити приговор којим би то своје потраживање према тужили ставио у пребијање са тужилиним потраживањем према њему на име неисплаћених зарада и трошкова превоза. Такође, нису основани ни наводи ревидента да се тужилца прихватањем дела отпремине сагласила са његовом одлуком о престанку радног однос због одласка у старосну пензију, јер ниједан од релевантних законских прописа који регулишу услове за одлазак у старосну пензију и престанак радног односа по том основу не предвиђа тако нешто. Такво поступање тужиле, којој је исплаћен део отпремине, се и по оцени Врховног касационог суда не може се сматрати конклюдентном радњом у смислу њеног пређутног пристанка на престанак радног односа, нити такво њено понашање оснажује (конвалидира) незаконито решење о престанку радног односа. У ситуацији када су законом прописани посебни услови за изузетно остваривање неког личног права, никаква накнадна конклюдента радња титулара тог права не може да замени његов изричит захтев за остваривање права, јер су посебни услови прописани управо у корист лица које их испуњава и који се испитују, утврђују и цене у посебном поступку, на изричит лични захтев.

Наводи ревизије којима се побија одлука нижестепених судова у погледу обавезе туженог да, за период у коме је тужилца неспорно радила и доказала да јој тужени није исплаћивао зараде и трошкове превоза доласка и одласка са посла, надокнади тужили штету коју је на тај начин претрпела у висини изгубљене зараде и накнаде за превоз, а који се тичу пословања туженог као разлога за неисплату, овај суд није посебно ценио јер се тим наводима побија чињенично стање, што није дозвољено у ревизијском поступку, а при томе се овим наводима понављају жалбени наводи које је у потпуности ценио, те правилно и аргументовано образложио другостепени суд.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке, без детаљног образлагања ревизијске одлуке у смислу става 2. истог члана.

Одлука о захтевима странака за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је применом чланова 153. став 1., 154. и 165. став 1. ЗПП. Тужени није успео у поступку по ревизији и зато нема право на накнаду трошкова тог поступка, док трошкови тужиле за састав одговора на ревизију, по оцени Врховног касационог суда, нису били потребни за вођење ове парнице.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић